

KORUPCIJAS NOVĒRŠANAS UN APKAROŠANAS BIROJS

KNAB INFORMATĪVAIS IZDEVUMS VALSTS AMATPERSONĀM

#1, 2013.gada jūlijs

AKTUĀLI

1.JŪLIJĀ STĀJAS SPĒKĀ JAUNI AMATU SAVIENOŠANAS AIZLIEGUMI PAŠVALDĪBU DOMJU DEPUTĀTIEM

Joprojām likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” (Interesešu konflikta likums) pašvaldību domju deputātiem nav noteikti speciālie amata savienošanas ierobežojumi. Ar 2013.gada 1.jūliju spēkā stājušies 21.februārī pieņemtie grozījumi likumā „Par pašvaldībām”.

Papildus vispārējiem ierobežojumiem, minētie grozījumi pašvaldību domju deputātiem nosaka būtiskus amata savienošanas aizliegumus ([38.panta otrā daļa](#))

Grozījumi likumā „Par pašvaldībām” nosaka aizliegumu savienot pašvaldības domes deputāta amatu ar:

- izpilddirektora un izpilddirektora vietnieka, pagasta vai pilsētas pārvaldes vadītāja un viņa vietnieka amatu;
- attiecīgās pašvaldības iestādes vadītāja vai viņa vietnieka amatu, izņemot iestādē, kas realizē pašvaldības autonomās funkcijas konkrētās jomās (iedzīvotāju izglītība, sports, kultūra un veselības aprūpe);
- valdes locekļa amatu attiecīgās pašvaldības kapitālsabiedrībā, kā arī kapitālsabiedrībā, kurā pašvaldības daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā ar citām pašvaldībām pārsniedz 50 procentus un kurā vienas vai vairāku pašvaldības kapitālsabiedrību daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 procentus, izņemot kapitālsabiedrību, kas realizē no pašvaldības autonomās funkcijas – veselības aprūpes pieejamības nodrošināšana – izrietošu pārvaldes uzdevumu.

Tāpat pašvaldības domes deputāts nedrīkst ieņemt amatu attiecīgās pašvaldības administrācijā, ja šī amata pienākumos ietilpst likuma „Par pašvaldībām” [38.pantā](#) minētie jautājumi, un sniegt pašvaldībai pakalpojumu, ja tas saistīts ar domes lēmumu projektu sagatavošanu, domes lēmumu tiesiskuma un lietderības pārbaudi, kontroli un uzraudzību pār domes pieņemto lēmumu izpildi vai padomu un konsultāciju sniegšanu pašvaldības amatpersonām.

Ņemot vērā, ka jaunievēlēto deputātu pilnvaras sākas ar jaunievēlētās domes pirmās sēdes dienu, KNAB vērš pašvaldību deputātu uzmanību uz Interesešu konflikta likuma [8.pantā](#) noteikto kārtību, kas jāievēro valsts amatpersonām, ja amata savienošana ir aizliegta (šajā gadījumā no 1.jūlija). Ja pašvaldības deputāts, uzsākot pildīt sava amata pilnvaras, vienlaikus ieņem vienu vai vairākus amatus, kuru savienošana ar pašvaldības deputāta amatu ir aizliegta, viņam septiņu dienu laikā ir pienākums rakstveidā par to paziņot pašvaldības domei un iesniegumu ar lūgumu atbrīvot no attiecīgā amata iesniegt institūcijai, kurā viņš ieņem amatu, kura savienošana ar pašvaldības deputāta amatu ir aizliegta. Ja pašvaldības deputāts nesāņem lēmumu par savu atbrīvošanu no aizliegtā amata, viņam ir pienākums pēc viena mēneša par to rakstveidā paziņot pašvaldības domei un KNAB, pārtraukt attiecīgā amata pienākumu pildīšanu, paziņot par atalgojuma saņemšanas pārtraukšanu un neizmantot turpmāk izmaksājamo atalgojumu.

Minētie ierobežojumi attiecas arī uz domes priekšsēdētāju un viņu vietnieku. Taču jāatceras, ka pašvaldību domju priekšsēdētājiem un republikas pilsētu domju priekšsēdētāju vietniekiem bez likuma „Par pašvaldībām” 38.pantā noteiktajiem aizliegumiem ir saistoši arī Interesešu konflikta likuma [7.panta piektajā daļā](#) noteiktie ierobežojumi.

! KNAB aicina pašvaldību deputātus ievērot viņiem noteiktos amata savienošanas aizliegumus.

Ar KNAB sniegtajiem skaidrojumiem par likuma normu piemērošanu un valsts amatpersonām noteikto aizliegumu izpildes kārtību var iepazīties KNAB mājaslapas sadaļā [„Likuma normu skaidrojumi”](#)

INFORMĀCIJA PAR AMATPERSONU PĀRKĀPUMIEM INTEREŠU KONFLIKTA NOVĒRŠANAS JOMĀ JAU GADU PIEEJAMA PUBLISKI

Šā gada 18.jūlijā aprit tieši gads kopš spēkā stājās grozījumi likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”, kas paredz publicēt to amatpersonu vārdus, kuras nav ievērojušas likumā un citos normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus un aizliegumus interešu konflikta novēršanas jomā. Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs administratīvi sodīto personu vārdus un pārkāpumus jau kopš 2012.gada jūlija publicē mājaslapā www.knab.gov.lv.

Pārkāpumu publicēšana atklātības veicināšanai

Līdz šim KNAB sodītās amatpersonas par [Interēšu konflikta likuma](#) neievērošanu tika informētas personiski, bet šobrīd viņu personība un pārkāpumi tiek publiskoti KNAB interneta [mājaslapā](#), tādējādi vēršot ne tikai sabiedrības uzmanību likumpārkāpumiem, bet aicinot arī pašas amatpersonas būt atbildīgākām.

Valsts amatpersonām aizliegumus un pienākumus nosaka Interēšu konflikta likuma otrā, trešā un ceturrtā nodaļa. Piemēram, ja amatpersona neievēro amatu savienošanas ierobežojumus un aizliegumus, veic amata pienākumus interešu konflikta situācijā un/vai neziņo par atrašanos interešu konfliktā, pieņem neatļautas dāvanas vai ziedojumus vai pārkāpj citus noteiktos ierobežojumus un aizliegumus, amatpersona tiek saukta pie administratīvās atbildības un sodīta. [Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā](#) noteikts, ka sods par pārkāpumiem interešu konflikta novēršanas jomā ir piemērojams no 50 līdz 250 latiem ar iespēju par atsevišķiem pārkāpumiem atņemt tiesības ieņemt valsts amatpersonas amatus vai konfiscēt administratīvā pārkāpuma priekšmetus (neatļautu dāvanu, ziedojumu un cita veida mantiskās palīdzības pieņemšanas gadījumā). KNAB mājaslapā kopš 2012.gada jūlija tiek publiskotas visas amatpersonas, kuras izdarījušas administratīvo pārkāpumu, neskatoties uz pārkāpuma un piemērotā soda apmēru.

Informācija tiek publicēta tajā brīdī, kad attiecīgais administratīvā pārkāpuma lēmums ir stājies spēkā un likumā noteiktajā termiņā nav apstrīdēts vai pārsūdzēts, vai spēkā ir stājies tiesas nolēmums (lēmuma apstrīdēšanas gadījumā)

Brīdī, kad spēkā stājies KNAB pieņemtais lēmums par amatpersonas administratīvo sodīšanu, atbrīvošanu no administratīvās atbildības vai lietvedības neuzsākšanu

administratīvā pārkāpuma lietā, šīs amatpersonas vārds, uzvārds, ieņemamais amats, pārkāpums un tā būtība tiek publicēta biroja mājaslapā, kur ieraksts saglabājas gadu pēc lēmuma izpildīšanas (administratīvā soda gadījumā - soda samaksāšanas). Šobrīd publicēti vairāk nekā 140 amatpersonu administratīvie pārkāpumi, no kuriem 58 gadījumos valsts amatpersonām piemērots administratīvais sods.

Amatpersonu pārkāpumi – no amatu savienošanas bez rakstiskas atļaujas līdz mērķtiecīgai personiskā labuma gūšanai

Viens no biežāk pieļautajiem valsts amatpersonu likumpārkāpumiem interešu konflikta novēršanas jomā ir neatļauta amata savienošana, ko regulē Interēšu konflikta likuma [7.pants](#). Visbiežāk šādos gadījumos valsts amatpersonas nav saņēmušas rakstveida atļauju amata savienošanai no iestādes vadītāja vai viņa pilnvarotas amatpersonas, valsts amatpersonas vai koleģiālās institūcijas, kura attiecīgo personu iecēlusi, ievēlējusi vai apstiprinājusi amatā. Turklāt nereti amatu savienošana bez rakstveida atļaujas saņemšanas ir radījusi interešu konflikta situācijas. Tā kāda novada domes būvinspektors bez rakstveida atļaujām vienlaicīgi savienoja 17 valsts amatpersonas amatus (15 no tiem būvvaldes vadītāja vai būvinspektora amati dažādās pašvaldībās) un valsts amatpersonas amatus ar valdes locekļa amatu SIA, gūstot ienākumus par neatļautu amatu pienākumu pildīšanu. Jāuzsver, ka valsts amatpersonām saskaņā ar likuma [6.pantu](#) ir atļauts savienot savu valsts amatpersonas amatu ne vairāk kā ar diviem citiem algotiem vai citādi atlīdzinātiem amatiem citās valsts un pašvaldības institūcijās. Amata savienošanas ierobežojumi tiek pārkāpti arī gadījumā, ja apvienošana interešu konfliktu nerada, bet valsts amatpersona nav saņēmusi rakstveida atļauju amata savienošanai. *Turpinājums 3.lpp.*

Turpinājums no 2.lpp.

Kāds izglītības iestādes direktors vadītāja amatu savienoja ar amatu kāda sev daļēji piederoša uzņēmuma valdē. Šajā gadījumā uz izglītības iestādes vadītāju attiecas likumā noteiktais ierobežojums amatu savienošanai, kas izslēdz iestādes vadītāja amata apvienošanu ar amatu privātā uzņēmumā (7.panta piektā daļa). Turklāt šajā gadījumā valsts amatpersona ne tikai pārkāpa amatu savienošanas ierobežojumu, bet arī slēdza iepirkuma līgumus ar sev daļēji piederošu kapitālsabiedrību, esot personiski un mantiski ieinteresēts. Minētajā gadījumā tika konstatēta valsts amatpersonas funkciju veikšanu interešu konflikta situācijā, pārkāpjot četras likumā noteiktās normas, un KNAB piemēroja amatpersonai sodu 200 latu apmērā.

Interesešu konflikta likuma mērķis ir nodrošināt, lai amatpersonas rīkotos sabiedrības interesēs, līdz ar to amatpersonu administratīvo pārkāpumu publiskošana nodrošina valsts amatpersonu darbības atklātību un caurskatāmību, kā arī atbildību sabiedrības priekšā.

Informācijas publiska pieejamība ļauj sabiedrībai novērtēt konkrētu amatpersonu rīcību un veicina sabiedrības uzticēšanos valsts un pašvaldību institūcijām.

Iespējamā pārkāpuma un soda publicēšana rosinās amatpersonu rūpīgāk iepazīties un ievērot likumos noteiktos ierobežojumus un aizliegumus interešu konflikta novēršanai, kas mazinās to gadījumu skaitu, kad amatpersona pārkāpj likumu korupcijas novēršanas jomā. 🇱🇻

KNAB UZSĀCIS VALSTS UN PAŠVALDĪBU INSTITŪCIJU DARBINIEKU TĀLĀKIZGLĪTOTĀJU APMĀCĪBU

tālākizglītotāju sagatavošanas semināri, nākamais seminārs plānots rudenī.

KNAB aicina valsts un pašvaldību institūcijas iesaistīties tālākizglītotāju apmācības programmā.

Sīkāku informāciju iespējams saņemt, rakstot elektroniski Korupcijas novēršanas nodaļas galvenajai speciālistei Intai Nollei pa e-pastu: Inta.Nolle@knab.gov.lv vai pa tālruni 67356165(signāls)239 vai 67356189 🇱🇻

Lai celtu valsts amatpersonu zināšanu līmeni par pretkorupcijas jautājumiem pēc iespējas efektīvākā veidā, 2012.gada nogalē KNAB uzsāka realizēt tālākizglītotāju pretkorupcijas jautājumos apmācību. Plānots apmācīt to valsts un pašvaldību institūciju pārstāvjus, kurās ir vismaz 450 valsts amatpersonas.

Programmas ietvaros tiks sagatavoti tālākizglītotāji (institūciju darbinieki), kuri veiks darbinieku apmācību par korupcijas atpazīšanas un novēršanas, korupcijas risku identificēšanas un mazināšanas, interešu konflikta novēršanas un publiskās pārvaldes ētikas jautājumiem savās institūcijās. Līdz šim notikuši jau divi

Rudenī KNAB atsāks izglītošanas sezonu!

Ja vēlaties savā iestādē noklausīties kādu no mūsu mācību cikla moduļiem (par korupciju, interešu konflikta novēršanu un par valsts amatpersonu profesionālo ētiku), aicinām **pieteikties pa tālruni 67356189.**

NOTEIKTA JAUNA KĀRTĪBA RĪCĪBAI AR SAŅEMTAJĀM DĀVANĀM

31.maijā spēkā stājās jauni Ministru kabineta noteikumi [Nr.255](#) „Kārtība, kādā reģistrējamas, novērtējamas, izmantojamas un izpērkamas diplomātiskās dāvanas un dāvanas, kas pieņemtas, pildot valsts amatpersonas pienākumus, un kas ir valsts vai pašvaldības institūcijas īpašums”.

Jaunie MK noteikumi paredz arī izmaiņas līdzšinējā dāvanu reģistrēšanas un novērtēšanas procesā.

Nodrošinot vienotu pieeju dāvanu novērtēšanā, tās saņēmējiem turpmāk būs jāiesniedz standartizēta veidlapa (paziņojums) dāvanu novērtēšanas komisijai

Komisiju izveido vismaz trīs cilvēku sastāvā ar attiecīgās valsts vai pašvaldības institūcijas vadītāja rīkojumu. Jaunpieņemtajos noteikumos tiek paredzēta iespēja veidot arī starpinstitucionālās komisijas, lai veicinātu vienotu praksi dāvanu novērtēšanu, īpaši gadījumos, kad vairākās institūcijās ir saņemtas identiskas vai ļoti līdzīgas dāvanas.

Ministru kabineta pieņemtie noteikumi turpmāk noteiks skaidru secību dāvanu izmantošanas veidu izvēlei. Ja dāvanu novērtēšanas komisija konstatēs, ka dāvanai ir mākslas vai kultūrvēsturiska vērtība, tad tā tiks nodota muzejam. Pārējos gadījumos komisija noteiktā secībā var lemt par dāvanas nodošanu tās saņēmējam izpirkšanai, izmantošanai tās institūcijas vajadzībām, kuru pārstāv tās saņēmējs, lietošanai bez atlīdzības citai

institūcijai tās vajadzībām, nodošanu izpirkšanai citai valsts amatpersonai, kura arī pārstāv dāvanas saņēmēja institūciju.

Naudas līdzekļus, atbilstoši izpērkamās dāvanas vērtībai, attiecīgā persona ieskaitīs institūcijas kontā, bet institūcija attiecīgo summu pārskaitīs valsts budžetā.

Ministru kabineta noteikumos noteiktā kārtība tiek attiecināta arī attiecībā uz diplomātiskajām dāvanām, kuras pieņem Valsts prezidents, Saeimas priekšsēdētājs, Ministru prezidents un ārlietu ministrs, kā arī viņu laulātie valsts, oficiālo un darba vizīšu ietvaros Latvijā un ārvalstīs.

Ja dāvanas saņēmējs ir Valsts prezidenta, Saeimas priekšsēdētāja, Ministru prezidenta vai ārlietu ministra laulātais, tad dāvanu varēs izpirkt gan laulātais, gan attiecīgā amatpersona.

TOP KORUPCIJAS NOVĒRŠANAS UN APKAROŠANAS PROGRAMMA NĀKAMAJIEM SEPTIŅIEM GADIEM

Lai plānotu un koordinētu valsts pārvaldes institūciju darbību korupcijas mazināšanai valstī, KNAB ir uzsācis Korupcijas novēršanas un apkarošanas programmas (turpmāk – programma) 2014.-2020.gadam izstrādi. Nodrošinot integrētu un vienotu valsts politiku korupcijas novēršanā un apkarošanā, programma tiks izstrādāta, ņemot vērā Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2014.-2020.gadam ietvertu rīcības virzienu ietvaru korupcijas mazināšanai valstī.

Programmā tiks noteikti rīcības virzieni, galvenie uzdevumi un sasniedzamie rezultāti korupcijas novēršanas un apkarošanas jomā nākamajiem septiņiem gadiem.

Lai pārrunātu [programmas 2009. – 2013.gadam](#) izpildi, kā arī kvalitatīvi un pārdomāti plānotu turpmāk veicamās aktivitātes, šovasar KNAB kopā ar valsts institūciju un nevalstisko organizāciju pārstāvjiem rīko vairākas darba sanāksmes, lai diskutētu par problēmjautājumiem.

Korupcijas novēršanas un apkarošanas programma ir sistēmiska korupcijas risku novērtēšana visā valstī

kopumā, tas ir efektīvs „atgādinājuma dokuments” gadiem nerisinātām problēmām un ietekmē pārvaldības kvalitātes uzlabošanas izpildvarā. Programmā tiek noteikti uzdevumi korupcijas mazināšanai, diemžēl programma neparedz finanšu resursus korupcijas novēršanas pasākumu īstenošanai. Pirmā Korupcijas novēršanas programma valdībā tika apstiprināta jau 1998.gadā.

Izstrādājot un ieviešot Korupcijas novēršanas un apkarošanas programmas, ir izveidota institucionālā sistēma. Pateicoties korupcijas risku identificēšanai un nepārtrauktam korupcijas novēršanas un apkarošanas darbam, pēdējo desmit gadu laikā korupcijas izplatība Latvijā ir pakāpeniski samazinājusies, turklāt vērojama pozitīva tendence, ka arvien vairāk institūciju korupcijas novēršanas pasākumus veic pēc savas iniciatīvas.

Aicinām izteikt arī savu viedokli un priekšlikumus programmas izstrādei vai pieteikt savu dalību darba sanāksmei jūlijā un augustā, rakstot Korupcijas novēršanas nodaļas galvenajai speciālistei Līgai Simsonai uz e-pastu Liga.Simsone@knab.gov.lv. Priekšlikumus lūdzam izteikt līdz 1.septembrim. 🇱🇻

KNAB RĪKOTĀS DARBA SANĀKSMES

14.jūnijā – *Iekšējās kontroles sistēma valsts pārvaldes institūcijās.*

4.jūlijā – *Kā mazināt korupcijas riskus iepirkumos, kā arī prettiesisku rīcību ar valsts, pašvaldību un to kapitālsabiedrību mantu un finanšu līdzekļiem. Nepieciešamie grozījumi normatīvajā regulējumā, kā arī veicamie uzlabojumi institūciju darba organizācijā.*

6.augustā – *Likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” piemērošanas prakse, konstatētie trūkumi. Tiesiskā ietvara pilnveide, pārskatot regulējumu attiecībā uz likuma subjektu loku un ierobežojumu apmēru.*

22.augustā – *Kā mazināt naudas lomu politikā? Politisko partiju finansēšanas kontrole.*

LASI KNAB ZIŅAS JŪNIJĀ

[2013-06-28 KNAB uzsāk kriminālprocesu par iespējamo Rīgas pašvaldības amatpersonas kukuļošanu](#)

[2013-06-19 Šonedēļ eksperti vērtēs Latvijas atbilstību ANO Pretkorupcijas konvencijas prasībām](#)

[2013-06-18 KNAB rosina sākt kriminālvajāšanu pret 9 personām saistībā ar finanšu līdzekļu nelikumīgu iegūšanu no A/S „Celu pārvalde”](#)

[2013-06-14 Latvija saņem uzaicinājumu pievienoties OECD Pretkorupcijas darba grupai](#)

[2013-06-11 KNAB pieņēmis lēmumu par valsts budžeta finansējuma izmaksas pārtraukšanu Reformu partijai](#)

**ATBILDI UZ JAUTĀJUMU TIEŠSAISTĒ
UN PALĪDZI KNAB APZINĀT
VALSTS AMATPERSONU PAŠVĒRTĒJUMU
PAR ZINĀŠANĀM PRETKORUPCIJAS JOMĀ!**

Kā jūs vērtējat savas zināšanas par pretkorupcijas jautājumiem?

[Atbildēt uz jautājumu](#)

ESI MODRS, ZIŅO KNAB!

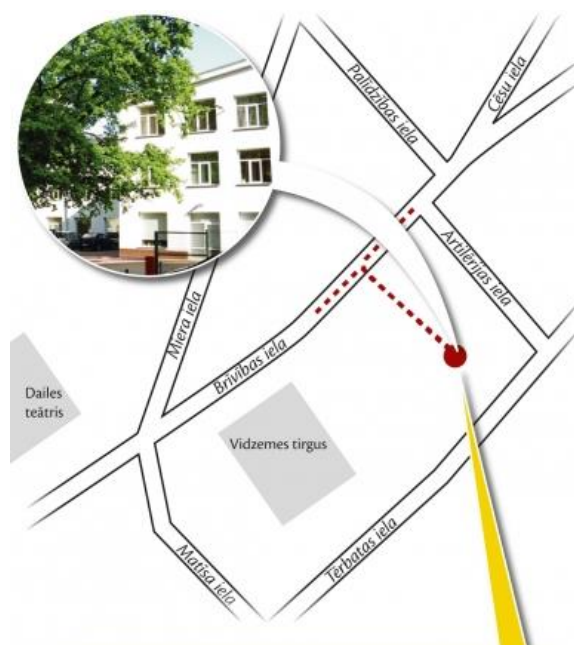
KNAB ziņojumu centrs

Kā ziņot par koruptīvu pārkāpumu?

To var darīt vienā no sešiem veidiem:

- personīgi darba dienās no pulksten 8.30 līdz 17.00 (Rīgā, Brīvības ielā 104, korpuss 2, 123.kabinets),
- pa tālruni 67356161,
- atstājot ziņu KNAB uzticības tālruņa automātiskajā atbildētājā 24h diennaktī 8000 2070,
- pa faksu 67 33 11 50,
- pa pastu (Brīvības iela 104 k-2, Rīga, LV-1001),
- pa elektronisko pastu (knab@knab.gov.lv), aizpildot [veidlapu](#)

**Korupcijas novēršanas
un apkarošanas birojs**

Brīvības iela 104 k-2,
Rīga, LV-1001
Tālrunis: 67356161
Fakss: 67331150

Bezmaksas uzticības tālrunis:

80002070

E-pasts: knab@knab.gov.lv

www.knab.gov.lv

twitter